

**Dr. Ozias Marcovici-
the Spy Woman
VERA MARIA ROSENBERG -
ATKINS.**

"In the real world of spies, Vera Atkins was the boss"

(Ian FLEMING)

Iată cum în doar câteva cuvinte Ian Fleming el însuși agent al spionajului britanic, scriitor cunoscut și părinte al faimosului Agent - 007 al Majestății Sale a descris activitatea de spionaj al Verei Atkins în calitatea sa de ofițer al serviciului secret al Marii Britanii înainte, în timpul și în primii ani după cel de al doilea război mondial. Spre deosebire de presupusul spionaj "romantic" în favoarea Germaniei imperiale de care a fost acuzată Mata Hari în timpul primului război mondial, iată un nou caz din categoria cunoscută în istoria spionajului internațional sub numele de "SPY WOMEN." În nenumăratele cărți apărute după război Vera Atkins a fost deseori numită drept "A Romanian Mata Hari" în the service of the British Intelligence SOE-F.

Deși în istorie sunt cunoscute nenumărate cazuri de femei - în special în ultimele două secole - care au lucrat efectiv în cadrul serviciilor de securitate /spionaj al diverselor state, totuși mai cunoscut, mai celebru, a rămas în istorie acel Master Spy de gen masculin care a dominat și excelat în acest domeniu al spionajului profesionist.

Vera Maria Rosenberg Atkins în calitatea sa de ofițer de informații al serviciilor secrete britanice în timpul celui de al doilea război mondial a adus un real și extrem de important aport în lupta contra Germaniei naziste în special în teritoriile, țările

vremelnice ocupate de către armata germană - Wehrmacht în timpul celui de al doilea război mondial. Pentru pregătirea și instruirea sa ca viitor ofițer de informații britanic Vera Atkins a absolvit cu brio câteva școli de spionaj situate în localități diferite pe teritoriul Marii Britanii. Această pregătire cu totul specială a inclus cursuri intensive în domenii și specializări, absolut necesare pentru o viitoare pregătire temeinică în meseria de spion: telecomunicații, cifru, sabotaj, infiltrare în spatele frontului inamic, mânăuirea rapidă și corectă a armelor din dotare, lecții de propagandă precum și cunoașterea și înțelegerea tehnologiei militare moderne, psihologia inamicului etc. etc. Câteva cuvinte despre activitatea de Master Spy Woman dar și despre omul care a fost **Vera Maria Rosenberg Atkins**.

După anii copilăriei petrecuți în orașul natal Galați - România, Vera Maria Rosenberg mutată în capitala României, București a devenit în scurt timp cunoscută în cercurile

înalte și influente ale capitalei datorită vieții mondene pe care o ducea dar și în special datorită unei inteligențe personale deosebită și farmec intelectual cu care a fost înzestrată de către mama natură. Legăturile sale personale cu lumea sus -pusă a Bucureștiului din perioada antebelică au inclus și relații cu membrii ai unor ambasade străine și importante ale acelor ani. Este exact perioada anilor dinaintea celui de al doilea război mondial și a urcării mișcării legionare și a extremei naționaliste de dreapta la putere - guvern în statul român. Din această perioadă au existat și contactele mai strânse, de colaborare între Vera cu membrii ai serviciilor secrete britanice din cadrul ambasadei britanice de la București. Fără îndoială că hotărârea de a părăsi România în anul 1940, s-a făcut și cu sfaturi primite de la agenții britanici cu care a colaborat la București. Pe plan intern apropierea și colaborarea tot mai strânsă cu Germania nazistă, aflarea partidului legionar de extremă dreapta la putere, creșterea simțitoare a antisemitismului oficial în toată țară au fost tot atâtea motive care au determinat-o pe Vera Maria Rosenberg să aleagă calea exilului în Marea Britanie în anul 1940. În România, apropierea ideologică, economică și militară, prietenia personală dintre dictatorul României, mareșalul Ion Antonescu și fuhrer-ul Adolf Hitler nu prevesteau nimic optimist pentru viitor. Aflată pe teritoriul englez, Vera a fost oficial recrutată de către serviciul englez de informații în anul următor (1941). În toată perioada războiului până în 1945 Vera a lucrat în mod intensiv, dând dovadă de mult curaj personal, putere de sacrificiu, și inițiativa creatoare - în calitatea sa de Intelligence Officer - în cadrul Departamentului Francez din SOE-F (Special Operations Executiv). Acest SOE, inclusiv departamentul F - francez a fost

înființat la ordinul personal al primului ministru britanic Winston Churchill în pofida reținerii de care a dat dovadă la început renumitul serviciu de spionaj britanic MI-5. Hotărârea lui Churchill de înființare a SOE-F s-a dovedit în relativ puțin timp că fiind extrem de fericită dat fiind rezultatele obținute prin culegerea de informații de o importanță capitală. Accentul a fost pus pe zona din spatele frontului german în Franța în general și și în special în Normandia în mod particular. Colaborarea care s-a dovedit extrem de fructuoasă cu rezistență franceză, informațiile transmise acasă, acțiunile de diversiune și sabotaj întreprinse etc. au contribuit - printre altele- la reușita planului militar al debarcării cu succes al trupelor aliate pe pământ francez, în Normandia. Este acel faimos plan Overlord și ziua debarcării cunoscută în istorie sub denumirea de D-DAY- 6 iunie 1944. Importanta debarcare aliate în Normandia a permis deschiderea celui de al doilea front, frontul vestic al Europei. Adolf Hitler s-a văzut nevoit să lupte concomitent pe două fronturi, lucruri de care s-a temut întotdeauna dată fiind și experiență să personală din primul război mondial la care a participat direct cu gradul de Caporal în armata germană a ultimului Kaiser și rege al Prusiei, WILHELM -II. Abia după război s-a făcut cunoscută public atât cifra de 400 de femei -spion aflate sub conducerea directă a Verei Atkins, cât și faptul grijii personale a Verei pentru fiecare agent - femeie care a activat în cadrul SOE-F aflată în misiune în spatele frontului inamic în țările Europei ocupate în timpul războiului mondial. Vera a fost criticată pentru acele cazuri în care agenți SOE-F locali sau trimiși din Anglia după instructajul de rigoare au căzut în mâini germane în perioada războiului. Mai bine de o duzină dintre acești agenți SOE-F (femei tinere sau femei măritate și cu copii,)

și-au găsit tragicul sfârșit în sinistrele lagăre naziste ale morții (Dachau, Ravensbruck s.a.). După război pe teritoriul Germaniei, Franței, Belgiei, Olandei, Vera Maria Atkins a întreprins cercetări personale pentru a găsi locul, data exactă și cauza căderii în prizonierat nazist precum și cauza decesului fiecărei agente în parte. Prin grija să, familiile respective au fost informate de rezultatul cercetărilor făcute precum și de locul în care SOE-F/ Vera Atkins a plasat câte o placă comemorativă în memoria femeilor spion căzute la datorie. Ar fi greșit să se înțeleagă că în întreaga sa carieră între anii 1940-1945, în serviciul de spionaj britanic Vera Atkins ar fi stat efectiv numai în sediul SOE-F din Londra. Am descris mai sus curajul și caracterul ferm de care Vera a dat dovadă în repetate rânduri, în acțiuni îndrăznețe ale serviciului secret peste hotare. Amintesc în acest sens de invazia și ocupația Olandei din luna mai 1940, de către armata germană - Wehrmacht. Vera Atkins a fost martor ocular la această invazie germană; numai datorită sângelui rece și al simțurilor sale ascuțite de supraviețuire, Vera a reușit să ajungă în țară vecină, Belgia și de acolo cu ajutorul mișcării de rezistență belgiană a reușit să se întoarcă vie și nevătămată în Anglia. Un alt exemplu de acțiune îndrăzneată a avut loc în Polonia; prezența Verei Atkins a fost determinată de acea acțiune secretă de o importanță primordială care urmă să aducă în Anglia acea vestită "*Polish Enigma Machine*". Este vorba de trei matematicieni de geniu polonezi (în frunte cu Arian Rejewsky) care au reușit să descifreze celebra mașină Enigmă folosită de către armatele germane înainte și în timpul războiului. De remarcat faptul că această fantastică descoperire a fost câțiva ani ținută secretă de către guvernul polonez și numai invadarea Poloniei de către Wehrmacht (1 septembrie 1939) a

determinat Polonia să transmită imediat această informație de neprețuit serviciului de specialitate britanic și mai departe grupului de decodificare (CODEBREAKERS) condus de către genialul Alan Turing de la Bletchley Park - localitate situată la cca. 100 km. nord-vest de Londra. Mai departe se știe că întreaga poveste a decodificării mașinii germane Enigma, inclusiv tragedia personală a lui Alan Turing - au devenit de mult o ...LEGENDĂ UNIVERSALĂ. Activitatea Verei Atkins a continuat și după război încă câțiva ani, mai exact până în anul 1947. După această dată, a îndeplinit diferite alte funcții, cum a fost cea de director al unei fundații UNESCO. Vera Atkins, femeia cultă, poliglot (a învățat în tinerețe limbi străine la universități celebre ca Sorbonne - Franța sau Lausanne - Elveția, s-a pensionat la vârstă de 70 de ani, în liniște și fără prea multă vâlvă în jur. A trăit 92 de ani (iunie 1908 - iunie 2000) retrasă în liniște și cvasi anonim într-o casă de bătrâni în ultimii săi ani de viață. O cădere, însoțită de o fractură de col-femural (femoral neck fracture) a determinat o internare de urgență în spital. Ironia soartei că tocmai în timpul spitalizării, această bravă și deosebită femeie să moară datorită unei infecții severe intra-spitalicești. Vera Atkins nu a fost măritată niciodată și nici nu a avut copii. Devenită conform dezvăluirilor apărute în anii de după război, un personaj misterios dar cât se poate de real cu o viață și activitate profesională bine cunoscută în cadrul serviciului secret britanic ne putem explica cu ușurință interesul în continuă creștere referitor la eroina acestui capitol. Astfel au apărut cărți, filme, seriale filmate pentru diferite canale de televiziune, interviuri cu persoane care au cunoscut-o personal sau au lucrat împreună în cadrul serviciului secret britanic. Vera Atkins la rândul sau a răspuns la câteva interviuri - nu multe - păstrând

mereu aceeași modestie reținută, onestitate și corectitudine în cele relatate. Recunoștința guvernelor englez și francez au fost exprimate - câțiva ani mai târziu - prin acordarea celor mai înalte ordine și medalii oferite Verei Maria Rosenberg Atkins. Menționez două dintre aceste înalte distincții:

- *CBE = Commander of the Order of the British Empire
- *CROIX DE GUERRE- KNIGHT of the LEGION OF HONOR s.a.

Celebrul scriitorul și jurnalist britanic William Stevenson a caracterizat-o pe Vera, citez " **The Greatest Female Secret Agent of WW-II**".

